

Gruodžio 15 d. 14 val. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka kviečia į virtualų renginį, skirtą paminėti poeto Justino Marcinkevičiaus 90-metį. Bus pristatoma literatūros kritiko Valentino Sventicko knyga „Ką žino upė: dar apie Justiną Marcinkevičių“. Dalyvaus knygos autorius ir aktorė Daiva Rudytė. Svečius kalbins renginių organizatorė Elvyra Pažemeckaitė.

Tiesioginę transliaciją, o vėliau renginio įrašą galėsite matyti bibliotekos „YouTube“ kanale.

Šiais metais poetas, Sąjūdžio lyderis Justinas Marcinkevičius (1930–2011) būtų šventės 90 metų sukaktį. Literatūros kritikas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas Valentinas Sventickas šimet išleido knygą „Ką žino upė: dar apie Justiną Marcinkevičių“. Naujas straipsnių ir užrašų rinkinys savaip pratęsia ankstesnę jo knygą „Apie Justiną Marcinkevičių“, sulaukusią skaitytojų ir kritikos dėmesio.

Pasak literatūros kritiko, pagrindinė paskata šiai knygai atsirasti buvo vienokie ar kitokie mėginimai nuvertinti poeto kūrybą ir vaidmenį, pastumti kažkur į šalį nuo tos vietos, kurią jis iš tiesų užima. Dėl to knygoje didesnę dalį sudaro poleminiai rašiniai, pabrėžiama istoriško, visuminio požiūrio būtinybė.

Polemiškiausius rašinius parašyti išprovokavo įvairūs užsipuolimai prieš J. Marcinkevičių 2015–2016 m. žiniasklaidoje ir Nerijos Putinaitės knyga „Skambantis molis. Dainų šventės ir Justino Marcinkevičiaus trilogija kaip sovietinio lietuviškumo ramsčiai“.

Naujoje knygoje „Ką žino upė“ pateikiama unikalių žinių apie Justino Marcinkevičiaus užrašų sąsiuvinius bei rankraščius. V. Sventickas turėjo galimybę kelis mėnesius peržiūrėti poeto rankraščius, kurie gulėjo ant jo rašomojo stalo ar stalčiuose po mirties. Taip atsirado jų analizė, kuri turėtų būti svarbi visiems, besidomintiems J. Marcinkevičiaus kūryba ir asmenybe.

Į straipsnius sugulė ir tos mintys, kurias literatūros kritikas yra išsakęs viešai. Paprastai ir nuotaikingai parašytuose straipsniuose prisiliečiama prie poeto biografijos ir kūrybos ypatumų, replikuojama jo oponentams, pasakojama mažai kam žinomų realių.

V. Sventickas yra sakęs, kad J. Marcinkevičiaus kūrybos tyrinėtoju ir puoselėtoju jis tapo nuosekliai ir natūraliai. Domėjosi poeto kūryba nuo mokyklos metų. Vėliau yra parašęs apie jo knygas recenzijų ir didesnių straipsnių. Vesdavo jo vakarus, pristatydavo knygas. Tačiau rašyti knygos apie J. Marcinkevičių ilgai nesiryžo. Pasak V. Sventicko, jis atrodė per aukštai, per didelis. Mintis parašyti knygą atėjo iškart po poeto laidotuvių. Knygą taip ir pavadino

„Apie Justiną Marcinkevičių“. O dabar naujoji knyga „Ką žino upė: dar apie Justiną Marcinkevičių“ tarsi pratęsia ankstesniąją.

„...Kas skaitytų jo lyrikos visumą, matytų, kad ten yra nuostabių dalykų. Jie galėtų gyventi labai ilgą gyvenimą – ir 50, ir 100 metų. Nes tai bendražmogiški, amžini dalykai, parašyti puikia lietuvių kalba, vaizdingi. Kalbos grožis, turtingumas ir gebėjimas pasakyti tiksliai, laiku – vienas didžiųjų talentų. Kam duota, tam duota. Kad tik būtų kas juos skaito. Norėčiau tikėti, kad Marcinkevičiaus poezija ateitį turi. Mes ne visada pajėgūs atspėti, kada ir dėl kokių aplinkybių kuris nors kūrinys ateina iš naujo, tarkime, kaip kai kurie Maironio tekstai – juos pasišaukia laikas, istorija, gyvenimas, aplinkybės“, – viename interviu (LRT) yra sakęs V. Sventickas.

Renginys iš bibliotekos projekto „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje XI“, skirto populiarinti Valstybės kultūros ir meno premijomis (nacionaline ir vyriausybės) apdovanotų menininkų kūrybą Panevėžio regione.

Projektą „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje XI“ remia Lietuvos kultūros taryba ir Panevėžio miesto savivaldybė.

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos informacija

